

Statsrevisorernes Sekretariat
Folketinget, Christiansborg
1240 København K

29. juni 2022
J.nr. 2021 - 6016

Til statsrevisorerne

Ministerredegørelse vedr. Statsrevisorernes beretning om Finansministeriets udstedelse af 30-årige statsobligationer i 2008

Jeg har modtaget Statsrevisorernes bemærkninger fra den 25. april 2022 til Rigsrevisionens beretning nr. 15/2021 om Finansministeriets udstedelse af 30-årige statsobligationer i 2008. I det følgende redegøres for de overvejelser, som beretningen har givet anledning til. Redegørelsen forholder sig til såvel beretningens indhold og konklusioner som Statsrevisorernes bemærkninger.

Indledningsvist vil jeg gerne kvittere for Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning.

Samtidig vil jeg gerne påpege, at Finansministeriet har gjort mig opmærksom på, at Rigsrevisionens undersøgelse er udfordret af, at undersøgelsen er afgrænset fra at vurdere, om udstedelsen af 30-årige statsobligationer i 2008 var det mest hensigtsmæssige finanspolitiske tiltag i forhold til at understøtte fastkurspolitikken.

Afgrænsningen skal ses i lyset af, at det er en præmis for regeringens økonomiske politik (herunder også finanspolitikken (inkl. statsgældspolitikken)), at denne skal tilrettelægges, så den understøtter fastkurspolitikken.

Med Rigsrevisionens beretning bekræftes, at udstedelsen af 30-årige statsobligationer i november 2008 hovedsageligt er begrundet med et hensyn til valutareserven.

Med andre ord er undersøgelsen afgrænset fra at undersøge om udstedelsen af 30-årige statsobligationer var det mest hensigtsmæssige finanspolitiske instrument at anvende i forhold til at understøtte fastkurspolitikken – til trods for, at det var det primære formål med udstedelsen.

Finansministeriet finder med det udgangspunkt ikke, at undersøgelsen kan anvendes til at sige noget om, hvorvidt staten/samfundet er påført unødvendige omkostninger, idet Rigsrevisionens undersøgelse ikke omfatter, hvorvidt udstedelsen var det mest hensigtsmæssige finanspolitiske instrument til at sikre fastkurspolitikken.

Finansministeriet anser ikke beretningens konklusion og Statsrevisorernes bemærkning om beregningen af statens omkostninger ved udstedelse af 30-årige statsobligationer, herunder ift. udstedelsen af de sidste 27,6 mia. kr., for at give et retvisende billede af statens omkostninger ved udstedelsen.

Det er Finansministeriets vurdering, at en økonomisk analyse af om udstedelsen af 30-årige statsobligationer har medført mérrenteomkostninger for staten kræver, at der foretages kontrafaktiske beregninger af, hvordan den økonomiske udvikling havde været, såfremt staten ikke havde foretaget udstedelsen. Herunder vil der skulle svares på, hvad alternativet ville have været. Umiddelbart kan der peges på højere pengepolitiske renter eller på, at fastkurspolitikken måtte opgives. Det vurderes umiddelbart at ville have haft betydelige negative konsekvenser for Danmark og for danskerne.

Det er afgørende for vurderingen af hensigtsmæssigheden for staten ift. udstedelse af 30-årige statsobligationer i 2008, at udstedelsen ses i lyset af den viden, man havde på tidspunktet for udstedelsen.

Det er værd at notere sig den krise og den usikkerhed, som Danmark og resten af verden i efteråret 2008 stod i. Og dermed det tidspres Finansministeriet var i ift. at finde løsninger på de betydelige økonomiske udfordringer, der var på daværende tidspunkt.

På udstedelsestidspunktet var det Finansministeriets vurdering, at staten med udstedelsen ville komme til at betale en lidt højere rente mod så til gengæld at opnå større sikkerhed om de fremtidige renteudgifter. Her er det værd at bemærke, at det på udstedelsestidspunktet var vurderingen, at der kunne forventes en stigning i særligt de lange renter, *jf. Bilag 1 – Strategioplæg 2009 (Oplæg til statsgældsmøde den 18. december 2008)*.

Endelig bør det bemærkes, at den markante kontobuffer, som udstedelsen skabte, kan have haft en positiv effekt på renten ved efterfølgende statslige obligationsudstedelser, samt at udstedelsen primært blev købt af indenlandske pensionskasser, hvorved en evt. gevinst tilfalder danske pensionsindbetalere og dermed de danske skatteydere.

Finansministeriet anser derfor ikke beretningens analytiske grundlag for at være tilstrækkeligt til, at der kan konkluderes, at staten er påført højere (rente)udgifter end nødvendigt.

Jeg noterer mig således beretningens konklusion og Statsrevisorernes bemærkning, samtidig med, at jeg bemærker, at Finansministeriet ikke vurderer, at der er fagligt grundlag for beretningens konklusion og Statsrevisorernes bemærkning.

Finansministeriet anser ikke beretningens konklusion og Statsrevisorernes bemærkning om, at Finansministeriet ikke har begrundet udstedelsen af 30-årige statsobligationer for 27,6 mia. kr. ud af i alt 87,6 mia. kr. ud fra formål i statsgældspolitikken for at være baseret på faktuelle oplysninger, idet Finansministeriet har dokumenteret, at udstedelserne for knap 90 mia. kr. i november og december 2008 primært kan tilskrives hensynet til fastkurspolitikken. Udstedelsen af de sidste 30-årige statsobligationer for 27,6 mia. kr. har således ikke påført staten højere renteudgifter end nødvendigt, som anført i beretningen og i Statsrevisorernes bemærkninger.

Udstedelsen skal også ses i lyset af den økonomiske situation og usikkerheden for dansk økonomi. Det fremgår af flere af Finansministeriets interne papirer, og af flere offentliggjorte analyser i efteråret 2008, herunder Økonomisk Redegørelse, december 2008.

Finansministeriet er derfor ikke enig i beretningens konklusion og Statsrevisorernes bemærkning.

Jeg noterer mig således beretningens konklusion og Statsrevisorernes bemærkning, samtidig med, at jeg også bemærker, at Finansministeriet ikke vurderer, at der er grundlag for beretningens konklusion og Statsrevisorernes bemærkning.

Ift. beretningens konklusion og Statsrevisorernes bemærkning om, at det er meget utilfredsstillende, at Finansministeriet ikke videregav alle relevante oplysninger om udstedelsen af de 30-årige statsobligationer i 2008 til Folketinget ved det åbne samråd i 2017, skal Finansministeriet understrege, at Finansministeriet har videregivet alle relevante oplysninger, som Finansministeriet var bekendt med i 2017.

Men Finansministeriet skal naturligvis beklage, at Finansministeriet ikke tidligere i forbindelse med samråd og spørgsmål fra Finansudvalget fandt de relevante dokumenter ved søgning i ministeriets systemer.

Jeg tager beretningens konklusion og Statsrevisorernes bemærkning til efterretning, og noterer mig Finansministeriets beklagelse.

Jeg tager beretningens samlede konklusioner og statsrevisorernes bemærkninger til efterretning samtidig med, at jeg konstaterer, at beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger ikke ændrer på, at jeg fortsat har tillid til, at Finansministeriet har handlet og handler til Danmarks og danskernes bedste.

Med ovenstående redegørelse håber jeg, at der er givet fyldestgørende svar på Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning om statens udstedelse af 30-årige statsobligationer i 2008.

En kopi af denne redegørelse er sendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister